

Canal Zone: overzichtelijk en nog compleet te krijgen ook!

Olav Petri

Zoals wel vaker begon het met een paar zegels waar een en ander op te zien was, oorlogsschepen (en ik ben dol op schepen!) en een vliegtuig (ben ik ook al dol op). Dan was er een boekje Zuid Amerika waar nogal wat Kanaalzone postzegels bij zaten. De oudere zegels zijn eigenlijk Panamese postzegels met opdruk.

De Panama Canal Zone is ontstaan als hap uit de republiek Panama en de republiek Panama zelf komt weer voort uit het grotere Colombia! Na het succes van het Suez Kanaal in Egypte dat de vaart naar Azië gigantisch bekortte, ging de belangstelling uit naar een verbinding tussen de Atlantische Oceaan en de Pacific. Omvaren van New York naar China langs het zuiden, Kaap Hoorn, was even erg als van Amsterdam naar Azië rond Kaap de Goede Hoop. Toen Colombia niet op Amerikaanse voorwaarden wilde toestaan dat er een kanaal gemaakt zou worden, toen is door machinaties ervoor gezorgd dat de landengte zich van Colombia afsplitste en de zelfstandige republiek Panama werd. Deze republiek was Amerika, zeer toevallig, goedgezind en het werk kon beginnen. Ferdinand de Lesseps had met succes het Suezkanaal laten graven. Hij was daarna aan een Panamakanaal begonnen, maar helaas, Panama bleek een brug te ver voor zijn mogelijkheden. Gele koorts leidde tot massale sterfte onder de bouwers en de technische problemen bleken te groot. De bouwonderneming ging failliet. Begrijpelijk dat Amerikaanse investeerders aanvankelijk twijfels hadden om de klus opnieuw aan te vatten. Van 1903-1979 beheerde Amerika het gebied. Vervolgens werd de zone gezamenlijk beheerd, waarna in 1999 het gebied weer volledig Panamees werd. De Canal Zone had eigen postzegels, beginnend met Panamese postzegels die een opdruk kregen, gevolgd door zegels van duidelijk

Amerikaanse signatuur, George Washington met opdruk.

De Canal Zone is een afgesloten verzamelgebied, de verzamelaar kan het compleet krijgen. De zegels hebben qua thematiek echt betrekking op de zone. Ze tonen de technische hoogstandjes, de scheepvaart, ook oorlogsschepen in kiellinie in dit kanaal, waarvan de militaire betekenis enorm is. Ook de mannen die de aanleg van het kanaal organiseerden en leidden, de bouw van sluisen, de enorme doorgravingen van bergen, komen op de zegels voor. Spoorwegingenieur Stevens is de man aan wie samen met dokter Gorgas alle eer toekomt al in een vroeg stadium de grootste problemen aangepakt te hebben. De arbeiders kregen hygiënische leefruimte, tijdens het werk in de jungle werd er in de dorpen gezwaved tegen de muskieten. Alle poelen en andere plekken met stilstaand water bij de nederzettingen werden opgeruimd, er was riolering. De stemming onder de mannen was goed en het moreel steeg nog meer toen president Theodore Roosevelt op bezoek kwam. Stevens had de logistiek goed doordacht, treinen voerden alle zand en stenen ver weg van het kanaal zodat aardverschuivingen het werk nooit konden bedreigen. Het maken van doorsnedes door gebergte was kundig georganiseerd en de plannen voor sluisen werden ondanks de grote problemen uitgevoerd. De sluisen moesten groot genoeg zijn voor het schutten van de grootste Amerikaanse oorlogsschepen. De Amerikaanse vloot werd inzetbaar op twee oceanen! Vreemd genoeg gaf Stevens de job opeens op, waarom zal altijd een raadsel blijven. Het Amerikaanse leger zette de bouw voort. In 1914 was het kanaal klaar, in 1915 werd het officieel opengesteld.

De Panamese "landkaart"-zegels met opdrukken leidden tot verder kijken. De beginjaren van de republiek Panama zijn filatelistisch eigenlijk nauw verbonden met het kanaal. Kortom, de verzameling kan uitbreiden richting oudere zegels.

Er is een site van 'n studiegroep in Amerika, canalzonestudygroup.com.